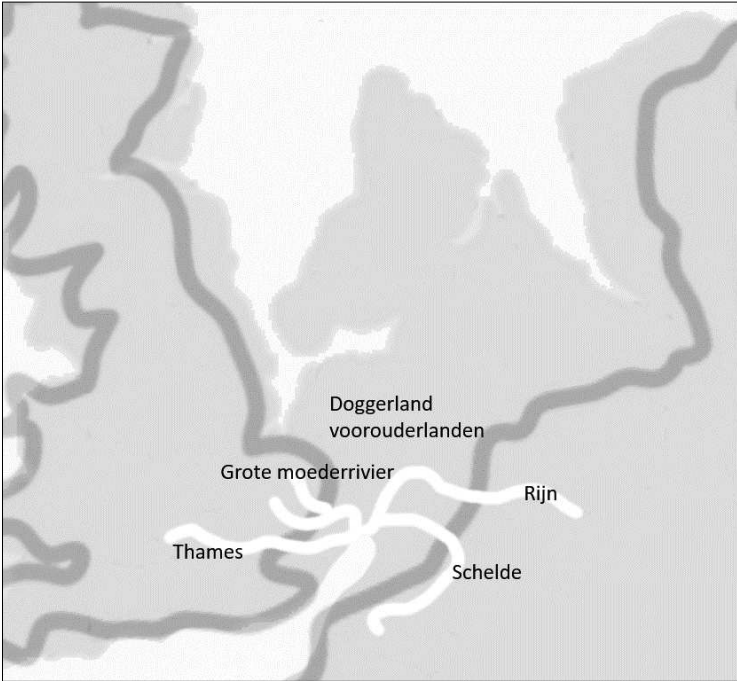

Doggerland

Doggerland

Mike Van Acoleyen

Eerste druk
ISBN: 9789464653830
© Mike Van Acoleyen

Inhoud

Erfenis

Overstroming

Stamvergadering

Droomreis

Het relaas

De les

Mammoetjacht

Het Oude Volk

Beslissing

Verhalen van de winter

Jongens worden mannen

De inwijding van Lodo

Tijd van de krokussen

Scheuring

De tocht begint

Het lege kamp

Kanila

Oversteek

Lente

Water

Offer

Scaldim

Midzomerbijeenkomst

Feest

De Das

Oorlog

Mandras

Overgang

Personages

Nawoord

Kaart

Erfenis

Lodo riep de Groep bijeen. Iedereen verzamelde zich onder de Oude Eik en zocht zich een comfortabel plaatsje in de avondzon. Het gebeurde niet zo vaak dat de oude sjamaan de leden van de groep bijeenriep. Eigenlijk deed hij dat alleen maar op zomerzonnewardende en op winterzonnewardende, voor de rituelen. Maar nu stond er iets speciaals te gebeuren. Lodo schraapte zijn keel en stak van wal.

“Zoon van Parro, leider van de Groep. Kinderen en kleinkinderen van Karno, Olko en Kanko. Kinderen en kleinkinderen van Anika, Parina, Metana en Valinka. En ook jullie, kinderen van mijn lieve Kanila en mij. Luister.”

Nooit sprak de oude sjamaan de Groep zo formeel toe. Nooit verwees hij naar zijn oude, reeds lang gestorven groepsleden om iedereen aan te spreken.

“Ons Volk heeft steeds met respect de verhalen doorgegeven van de voorouders. Dankzij de verhalen weten we wie we zijn, waarvandaan we komen en wat onze plaats is in de wereld. Ik heb de verhalen geleerd van de grote Perlo, Sjamaan van het oude land. Ik heb ze u zo vaak verteld op koude winteravonden, en ik heb ze doorgegeven aan wie na mij de sjamaan van de Groep zal worden.”

Lodo had wat moeite met zijn stem. Waar ze vroeger zo helder klonk, was ze nu eerder wankel en met de trilling van vele jaren.

“Nu is de tijd gekomen. Ik geef de staf van macht door, jullie krijgen een nieuwe sjamaan en ik ga naar de moerassen om de overgang naar de wereld van de voorouders te maken. Treur niet, ik blijf bij jullie, als een van de voorouders. Vergeet mij

niet en ook de Groep zal nooit vergeten worden. Vandaag heb ik jullie bijeengeroepen om ook mijn verhaal toe te voegen aan de verhalen van het Volk. Hoor hoe we het oude land verlieten en naar de Mandras rivier zijn gekomen voor een nieuw leven.”

En zo begon het verhaal van Lodo. De jongeren wisten wel al dat de Groep niet altijd aan de Mandras zijn kamp had opgeslagen. Vaag wisten ze wel van de jacht op de grote Mammoet in de vlakten van het Oude Land. Lodo ging ver terug in de tijd.

“Hoor, ik heb drie vingers minder dan twee handen en een voet vol handen keer de zomerzonneward meegemaakt. Voor iedere jaar heb ik een kerf gemaakt in dit witgebleekte rendierbeentje. Ik geef het nu door aan de Groep. Hou het in ere, het heeft een machtige magische lading. Alle wijsheid die ik in al die jaren heb mogen verzamelen heb ik eraan verbonden.”

Lodo zwoegde een hele dag met de hogere magie om dit botje in te kerven. Hij duwde de vingers van beide handen en de tenen van één voet in de heilige oker. Vinger per vinger ging hij te werk. Hij trok een hand kerven op het bot, veegde toen de oker van de eerste vinger, trok toen opnieuw een hand kerven op het bot, veegde de oker van de tweede vinger en ging zo door tot hij nog maar één gekleurde teen over had. Daarvoor trok hij slechts twee vingers kerven in het bot en veegde de laatste teen proper. Anderen in de Groep begrepen wel wat een hand rendieren of een drietal vingers steppewisenten was, maar de magie van een hand handen en de kunde om ermee te rekenen is slechts de sjamaan gegeven. Het gekerfde rendierbot werd hierdoor een heilig voorwerp, een van de dierbaarste bezittingen van de Groep dat op alle tochten meegenomen zal worden, uit respect en liefde voor Lodo.

Overstroming

Lodo was nog maar twee handen en vier vingers oud, en in de leer bij Perlo de sjamaan. Veel wist hij nog niet. Hij mocht de oude meester helpen bij het zoeken naar geneeskrachtige kruiden, hem assisteren als hij een kwade geest moest verdrijven en hij mocht allerlei klusjes voor hem opknappen, maar nog nooit had de meester hem meegenomen naar de droomwereld. Toch voelde Lodo zich al een hele heer. Zijn familie had hem, reeds als klein kind, toegewezen aan de vuurplaats van de sjamaan. Hij was te schraal om een krachtige jager te worden, maar hij had wel een scherp verstand. Zijn ouders, helaas beide omgekomen bij een mammoetjacht, maakten zich zorgen over de vreemde dromen waarmee hij af en toe geplaagd werd. Maar net dat is een goede eigenschap voor een toekomstig sjamaan. Perlo was best een vriendelijk man, een beetje een eenzaat, en soms nogal kordaat in zijn instructies, maar je kon zo zien dat hij de kleine Lodo wel in zijn hart had gesloten. Maar de tradities zijn heilig. Eerst moet een leerling de nederige klusjes klaren, en dan langzaam kan hij ingewijd worden in de grotere geheimen.

De groep kende een hand en drie vingers handen leden. Er was uiteraard Parro, de leider die zijn eigen vuurplaats had. Perlo en Lodo deelden een vuurplaats. De vuurplaats van jachtleider Olko kende zijn echtgenote Parina, de boreling Arino en het speelse meisje Erlina. Dan was er nog de vuurplaats van de steenhouwer Anto en zijn lieve vrouw Anika en hun enige zoon Karno. Ze hadden nog meer kinderen maar zoals zo vaak gebeurde haalden ze het niet. De vuurplaats van jager Kanko en zijn partner Metana telde twee zoons, de stoere Alpo en de Ixo, de vriend van Lodo. Oliko, die samen met Karno, Ixo en Lodo het kwartet jonge snaken vervolledigde, hield vuurplaats met zijn ouders Aripo

en Enela. De vuurplaats van de jager Pendo en zijn vrouw Alana had geen kinderen, en Pendo liep eronder gebukt. De oude vrouw Manna en de oude man Kanino hadden hun eigen vuurplaatsen, maar ze waren vaak bij elkaar te zien. Ook de mooie en vrijgevochten Valinka hield haar eigen vuurplaats aan, al was ze nooit alleen. Er waren nog twee vuurplaatsen met twee jagers, een hand vrouwen en een hand kinderen.

Olko leidde die dag aan de Grote Moederrivier een jachtexpeditie naar een kleine kudde rendieren. Het waaide sterk. De wind kwam pal uit het zuidwesten, maar al bij al viel er niet veel regen. Toen de jachtgroep aan de observatieheuvel kwam, waar je de vlakte moest zien liggen waar de rendieren grazen, kregen ze een vreemd schouwspel te zien. De hele vlakte, tot aan de rivier, was een waterspiegel. De machtige stroom kon wel eens nukken hebben maar dit had men nog nooit gezien. Tot enkele maanden geleden stond het kamp nog op de oeverwal van de Grote Moederrivier. De Groep had toen nog dikke zalmenvangsten. Maar nu was die oeverwal weg, en de vlakte ook. Voorzichtig gingen Parro en zijn mannen tot aan de rand van de waterspiegel. Maar al gauw stond het water aan hun enkels. De grond werd drassig en verloor draagkracht. Pendo, nooit de grootste held van de Groep, vond het maar niets.

“Laat ons gauw terugkeren naar de observatieheuvel.”

Niemand van de jagers wou het echt toegeven maar eigenlijk werden ze wel wat bang van het vreemde schouwspel. Ze zetten er flink de mars in, maar het water was sneller. Eerst tot aan de knieën, dan tot aan het bekken, tenslotte tot aan de borst. Uitgeput klommen de mannen de heuvel op. Echt groot was die heuvel niet. Linksom en rechtsom stroomde het wassende water verder het land in.

“Het kamp”, schreeuwde Olko.

Zijn vrouw Parina had nog maar net een tweede kindje ter wereld gebracht, een zoontje Arino.

Intussen werd het ook bij het kamp steeds drassiger. Het water kroop door de struiken en de grassen. Grote plassen doken op. Het water drong tenslotte ook de tenten in. Sjamaan Perlo nam het initiatief.

“Lodo, loop snel langs alle vuurplaatsen en vraag de mensen naar het middenplein. Loop ook naar de steenhouwersplaats, de wasplaats en de latrineplaats en verzamel alle mensen. Iedereen moet komen.”

Men moest het kamp opbreken, maar dan wel zo snel mogelijk.

“Geen dekzeilen, geen voorraden, enkel wat echt niet verloren mag gaan moet je verzamelen.”

Perlo droeg zorg voor de heilige objecten van de Groep – echt veel zijn dat niet. Een rondtrekkende groep heeft niet te veel voorwerpen, dat hindert maar bij het rondtrekken. En dan, met de kleinste kinderen op de heup en de iets grotere op de schouders, zo snel mogelijk naar het plateau met de berken.

Nog voor de groep kon vertrekken vloeiden de grote plassen al samen. De ouderen in de Groep hadden wel al overstromingen meegemaakt, de Grote Moederrivier verlegde zich soms van bedding, maar zo snel als nu, dat was ongezien. Het water steeg, maar ook de stroming in het water werd heel snel sterker. De mensen raakten in paniek. Rennen, rennen, je kinderen bijhouden, door het water ploeteren, rennen, waden, vallen, zwemmen, evenwicht en

stabiliteit zoeken, vechten tegen de stroming, zo snel mogelijk je in veiligheid brengen, de berken bereiken en zich zorgen maken over de mannen in de jachtgroep.

Toen de vluchtelingen hun heil vonden op het plateau maakte Perlo de balans op. De oude Kanino is er niet. Heeft iemand hem gezien? Die was op zijn eentje bessen gaan plukken en een paar vallen gaan controleren. Neen niemand heeft hem gezien op het centrale plein of tijdens de vlucht. Is Parina hier, met de kleine Arino? Neen, niet gezien. Jawel ik ben hier. Oh gelukkig. Maar waar is Metana? Mijn kinderen, mijn kinderen, Onto, Perra... Metana loopt heen en weer tussen de groep aan de berken en het water dat steeds hoger opkomt. Ze kan de kampplaats niet meer bereiken, maar ze wil wanhopig terug. Ze waren aan het spelen bij de steenwerkplaats. Perlo vraagt aan Lodo:

“Heb jij die kinderen gezien aan de werkplaats?”

“Neen meester, alleen mijn vriend Karno en zijn vader Anto die aan het werk was.”

Anto zegt: “Ja, ik heb die kinderen deze morgen wel zien rondhangen, maar ze waren al een hele tijd weg.”

“En waar is Manna, die zieke oude vrouw? Heeft iemand haar kunnen helpen?”

Een verslagen stilte daalde neer op de overlevers. Twee ouderen verloren, hun kennis en ervaring verdwenen voor de Groep. En twee kinderen, de toekomst van de Groep. Dit was een zware slag, de Groep was ermee uit evenwicht geslagen, hij werd kleiner en zwakker. En van de mannen geen nieuws. Later die avond zag Lodo aan de westelijke horizon een

rookpluim, een witte. Ha, daar waren de mannen en alles was er goed mee.

Perlo beval: “Steek gauw een vuur aan, en doe er wat nat hout bij.”

De vuile rook gaf signaal: “Hier zijn we, maar we hebben wel mensen verloren”.

De mannen in het jachtgenootschap wisten nu waar de groep terug bijeen kon komen. Maar de zwarte rook was snijdend: “Wie van de Groep zijn we verloren, hoe is het met mijn vrouw, met mijn kinderen, is mijn vuurplaats nog volledig?”

Op de observatieheuvel volgden de mannen angstvallig de stand van het water. De hele dag nog steeg het door, eerst snel dan langzamer. Tegen de avond stond het water op een hoog punt maar het steeg niet meer. Ontwortelde bomen en dode dieren stroomden voorbij. Doodmoe zochten de jagers een leger onder een struik of een boom, om een slapeloze nacht door te maken. 's Morgens bleek het water al een beetje gezakt te zijn. 's Middags kwamen struiken en graspollen boven water, en 's avonds bleven enkel grote plassen over. Het genootschap waagde het erop en waadde naar de rest van de Groep.

Stamvergadering

Een halve maan ging voorbij. Het water trok weg en bleef weg. De Groep keerde weer naar de kampplaats maar veel viel er niet te redden. Een beetje verspreide vuursteen uit de werkplaats, wat touw, een gescheurde huiden voorhang. De stemming bleef bedrukt. Waarom had het land zich tegen hen gekeerd. Waarvandaan kwam al dat water om vier Groepsleden weg te nemen. Het land herstelde zich ook niet zomaar. De rendieren bleven weg van de vlakke, die nog steeds half een moeras was. En vele kreken bleken helemaal geen zoet water meer te bevatten. Alles smaakte brak, veel was onbruikbaar.

Parro nam het woord: "De Groep kan zo niet verder. Als de dieren wegblijven en het water steeds moeilijker te vinden is, dan is dit geen land meer voor mensen. We moeten ons kamp opbreken, maar waarheen te gaan? Hoe ver we ook verkennen, heel het land van de Grote Moederrivier is ons niet meer welgezend. Nergens vinden we nog steppewisenten, rendieren of paarden. We kunnen toch niet enkel leven van een haas en een eend? Wie wil mij tegenspreken?"

De jager Kanko stond op: "Onze leider Parro spreekt de waarheid. Zoet water en vers wild. Dat heeft onze Groep nodig. Ik weet wel dat de strikken niet leeg blijven, en dat de vrouwen nog voldoende bessen vinden, al verwelken de struiken door het zoute water. Wat ik wel nog zag waren de sporen van de grote Mammoet. Onze Groep is klein, en de Mammoetjacht vergt vele jagers, maar misschien is dat nog onze enige kans."

Nu stond Parina recht: "Grote leider. Ik ben bang. Wat zal er met ons gebeuren als de waters weerkeren. We weten niet

waarom de waters kwamen, het was niet eens een storm. Als de wind weer naar het zuidwesten draait, zal het water dan nog meer van onze kinderen komen opeisen? Zal de Groep het volgende keer nog wel overleven? We moeten hier weg. De voorouders en de geesten van het landschap moeten ons gidsen.”

Parro luisterde aandachtig. “Perlo, onze sjamaan. Wat denk jij? Zijn de geesten kwaad op de mensen? Waarheen kunnen we veilig gaan?”

Voorzichtig vormde Perlo zijn woorden: “Wat de geesten willen delen ze niet altijd aan ons mee. Maar de aarde is niet kwaad op de Groep, of op de Groep alleen. De hele Grote Moederrivier is zout geworden. Ook de vuurplaatsen van de andere Groepen worden getroffen. Vorige nacht heb ik gedroomd van de zon op haar hoogste punt. Maar helaas ik kan de Groep nog niet adviseren. Geef me tijd tot morgenavond. Laat ons dan opnieuw samenkomen en ik vertel u wat de geesten zeggen.”

Droomreis

De groep ging de nacht in en keek uit naar wat ze de volgende avond zouden te horen krijgen. Perlo was een machtig en wijs sjamaan, hij zou de geesten wel weten te bereiken. En op de boodschap van de geesten moesten ze vertrouwen. Leven en dood, het voortbestaan van de groep... De geesten van de voorouders, die verleden en toekomst kenden, moesten nu de groep te hulp komen.

Lodo kreeg van Perlo een belangrijke opdracht. "Ga naar de heuvels met de berken en verzamel de Droomwortel. Zoek een volwassen plant, een vrouwelijke die overdag in de zon en 's nachts in het maanlicht staat. Hij mag nog geen zaad dragen, en de vlezig bladeren moeten nog mooi groen zijn, zonder bruin randje. Zorg ook dat in de buurt geen distels staan, want dat zijn droomverstoorders en kunnen de werking verzwakken. Graaf hem voorzichtig en met eerbied uit, zonder te kneuzen".

De hele penwortel moest Lodo verzamelen zonder de staartdraad af te kraken. De bladeren moesten ter plaatse blijven, begraven in het gat waar de wortel had gezeten. Gedurende de gehele taak mocht Lodo niet praten en moest hij zo weinig mogelijk proberen te denken, om de wortel zo zuiver mogelijk te houden. Dat viel echt niet mee. Lodo had nog geen ervaring met droomlopen en ook bij de dagelijkse meditatie met Perlo dwaalden zijn gedachten maar al te vaak af.

Vandaag was Lodo onderdeel van een magisch proces dat de Groep levensnoodzakelijke informatie moest bezorgen. Hij kon zich geen enkel foutje veroorloven. Nog nooit in zijn jonge leven was Lodo betrokken geweest bij zoiets belangrijks.